

A program bemutatása

Előkészítés:

Az előkészítő tevékenységek az előkészítő tanórákon történtek, melyek nagyon lelkesen, lendületesen zajlottak. A cél az ismeretátadás a projektben megfogalmazott erdélyi látnivalók megismerése volt. Egyértelműen a természetismeret, földrajz, biológia, történelem, magyar, vizuális kultúra tantárgyak kapcsolatára orientálódtunk, szem előtt tartva Erdély látnivalói, történelmi, természeti, földrajzi értékeit. A tanulmányi kirándulás olyan élményeket nyújtott a diákok számára, amelyeket önerőből csak nagyon kevesen tudtak volna megvalósítani. Az előkészítő órákon elmondottak és a konkrét helyszínek kapcsolatára nagymértékben törekedtünk. Az „értékelő szakasz” értékelő óráján nagy motivációs erővel bírt a friss élmény, személyes tapasztalat. Interaktív módon, illetve vetélkedő és beszélgetés formájában a pozitív élmények megerősítésre kerültek. A témanap lebonyolítása forgószínpad szerűen került megvalósításra, bevonva szinte valamennyi felső tagozatos diákot az élmények megosztásába.

1. nap

Mivel a vár jelenleg katonai objektum, ezért csak kívülről tekinthettük meg az autóbusból. Arad a magyar történelem és nemzetünk egyik legfontosabb emlékhelye. Utazás közben megemlékeztünk a 13 aradi vértanúról, átismételtük az 1848-49-es szabadságharc eseményeit, mely a hetedik osztályos történelem anyag fontos része. A hozzá kapcsolódó irodalmi alkotások is rendkívül fontos részei e korszaknak, így például Petőfi Sándor, Jókai Mór, Arany János, Vörösmarty Mihály stb. munkássága – kérdés - felelek formájában elevenítettük fel ezen ismereteket.

Következő állomásunk Vajdahunyad volt. A település főként a váráról híres, mely ugyancsak a Hunyadiak nevéhez fűződik. A vár megtekintése nagy élmény volt a diákok számára, nagy segítséget nyújtott a Hunyadiak korának alaposabb megismerésében.

Este Dévába értünk, ahol "Magos Déva Várának" megtekintése előtt a buszon Kőmíves Kelemenné című ballada felelevenítése történt, mely közvetlenül kapcsolódik a magyar irodalom tananyagához. Szállásunk Déva településen (Melite - Ház) volt, ahonnan este épp rá lehetett látni a kivilágított várra.

2. nap

Második napon a gyulafehérvári vár megtekintése szerepelt kiemelt célként a programelemek között. A történelmi múlt felidézéséhez kapcsolódva megnéztük a várat és a Szent Mihály székesegyházat, mely napjainkban is a római katolikus püspökség székhelye. Bethlen Gábor fejedelem szintén anyaga a magyar történelem tanításának, de a Rákócziak fejedelemségének is fontos pillére, így ez a program több szálon is szorosan kapcsolódott a történelem órák tananyagához.

Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeumban található az Apor-kódex, valamint régészeti gyűjtemény, történelmi gyűjtemény (középkori katonáskodási emléktárgy). A néprajzi gyűjteménnyel való ismerkedés kapcsolódott a magyar irodalom, történelem és vizuális kultúra anyagához. Innen Tusnádfürdőre utaztunk, hogy megnézzük a Szent Anna - tavat. Útközben a buszon

a tó legendájának megismertetése történt. A tó körüli séta után a Szent Anna-kápolnát látogattuk meg.

Csíkszeredán a Mikó-várat tekintettük meg, melyben a Csíki Székely Múzeum található. A néprajzi kiállítás a 19-20. század paraszti világának mindennapjaiba engedett bepillantást. A vár történetén túl így a vizuális kultúrájukat is fejleszthették a diákok, és megismerkedhettek az erdélyi székely emberek mindennapjaival is. Mindeközben bővíthették ismereteiket történelmi, néprajzi, életvitel és technikai szempontból. Szállásunk Székelykeresztúron (Asociata Familia Kolping) volt.

3. nap

Reggel indulás előtt az előzetes ismeretek felelevenítése történt Petőfiről és a szabadságharcról. A Gyárfás kúria és a féltve őrzött körtefa megtekintése után a temető előtt elhaladva mentünk tovább Korondra. A Fő utca a gyerekek vizuális-kultúra fejlesztésének legfőbb célállomása volt, hiszen a sok fából faragott székely kapu, a fazekasok munkái s a többi népművészeti alkotás mind a magyar népművészet szerves részét alkották. Innen a parajdi sóbányába látogattunk. Barlangrendszerének megtekintése a diákok számára nagy élmény volt, gyarapítva ezzel földrajzi tudásukat a hegységek, barlangok kialakulásával kapcsolatban.

A sóbánya látogatása után Szovátán a Medve-tó megtekintése, sós vizének közvetlen megismerése történt, ez szintén a meglévő természetismereti tudásukat bővítette. Marosvásárhelyen a Rákóczi lépcső megtekintése csak nagyon röviden történt, mivel a busz nem tudott a közelben leparkolni, ezért csak rövid időre állt meg és az ablakból néztük meg a lépcsőt. Ezután Tordára mentünk, ahol a Tordai hasadékot tekintettük meg. A diákok közvetlenül figyelhették meg a heglánc vonulatát, a hasadék szépségét. Séták során változatos növény- és állatvilágával ismerkedtünk, ez biológiai ismereteiket bővítette.

Kolozsvárra az esti órákban érkeztünk, ahol találkoztunk helyi diákokkal - az Apáczai Csere János Elméleti Líceum 7. évfolyamos tanulóval. A beszélgetések során bepillantást nyerhettünk mindennapjaikba, szokásaikba. Bemutatták - séta és előadás keretében - Kolozsvár nevezetességeinek egy részét (pl. főtér, Mátyás király szobra, szülőháza, Szent - Mihály templom, stb.). Szállásunk Kolozsváron (Bethlen Kata Diakóniai Központ) volt.

4. nap

Reggel Torockóra indultunk, amely híres arról, hogy a Nap itt kétszer kel föl. A napfelkelte már elmúlt, mire odaértünk és az eső is esett. Innen Nagyváradra mentünk, ahol először az Ady - múzeumot akartuk megtekinteni. Aznap éppen a Puskás-vándorkiállítás megnyitója volt a múzeum épületében, a rendezvény kellős közepébe csöppentünk be. Az épületet kívülről tudtuk körbejárni és az Ady-szobrot csodálhattuk meg az épület előtt.

Nagyváradon délután a várat tekintettük meg. Séta közben a diákok megismerték a vár történetét, Szent László életét. A vár megtekintését követően kora délutáni órákban indultunk haza. A frissen szerzett élményeket megbeszéltük, átértékeljük, véleménynyilvánításra motiválva ezzel diákjainkat a buszos utazásunk alatt.

Hazaérkezésünk az esti órákban történt.

Értékelés:

Az „értékelő szakasz” értékelő óráján nagy motivációs erővel bírt a friss élmény, személyes tapasztalat. Az utazás során készített fényképek, videók megtekintése, elemzése. Fontos földrajzi, biológia, magyar irodalom, vizuális kultúra és történelmi tananyaggal történő összecsatolás szem előtt tartása is. Interaktív módon, illetve vetélkedő és beszélgetés formájában a pozitív élmények megerősítésre kerültek.

A későbbiekben emlékeztünk meg a Nemzeti Összetartozás Napjáról. Ez a nap egyben a Határtalanul Pályázatunk témanapja is volt. A műsort a 8. osztályos tanulók adták. A megemlékezés mellett hangsúlyt kapott az magyarság összetartozása, a magyar identitástudat erősítése is.

Az órák lebonyolítására forgószínpadszerűen, frontális osztálymunka, egyéni- és csoportmunka, interaktív bemutatók és játékos vetélkedők formájában, évfolyamonként került sor (5., 6., 7., 8. és speciális tagozat). Az órák a következő témák köré épültek: történelem, művészetek (irodalom, népművészet), valamint természetismeret (földrajz, biológia). Legfontosabb átadandó információk: a történelem tananyagán belül a középkor és az újkor legfontosabb eseményei főként Erdélyre vonatkozóan. A magyar irodalomból főleg Petőfi Sándor és Ady munkássága került említésre. Nagyon sok népművészeti kincset is bemutattunk a művészetek óra keretében. A természetismeret központi témája a Kárpát-medence volt.